

Otázka č. 12 – pedagogická tvořivost

Všichni lidé jsou tvořiví, liší se intenzitou své tvořivosti.

tvořivost = progresivní orientace osobnosti = každý projev v lidské činnosti, při kterém je vytvářeno „něco“ relativně či subjektivně nového

Můžeme ji rozdělit na specifickou a nespecifickou:

- specifická – zaměřená do určité oblasti – umělecká, technická, vědecká, pedagogická
- nespecifická – tvořivost všedního dne (balení dárků, prostírání,...)

Rysy tvořivé osobnosti:

- Mezi obecné rysy tvořivé osobnosti bývá nejčastěji uváděna: flexibilita (pružnost při řešení problému), originalita (novost myšlenek, nápadů, přístupů), fluence (schopnost pohotově, plynule produkovat nápady), elaborace (schopnost různých úhlů pohledů na problém), fantazie (schopnost mozku kombinovat různé vjemy, dojmy, představy, pocity, zážitky).
- Tvořivost je komplexní charakteristika osobnosti a výše uvedené rysy se zpravidla neprojevují izolovaně.

Brainstorming – bouře v mozku – trénink fluence – nahazování nápadů bez reakce a pak se vybírá

Pedagogická tvořivost

- specifická pedagogická tvořivost spočívá v tom, že směřuje k rozvoji tvořivých dispozic dětí. Je výrazem určité sociální kvality učitelky.

Bariéra tvořivosti – negativní hodnocení, vliv doby (co je IN), vnější podmínky (v mnoha dětech) - nedostatek času, prostoru, soukromí pro svůj záměr

- netvořivé vedení MŠ vytvoří bariéru pro tvořivost učitelky
- tvořivým dětem nevyhovují stereotypy

Literatura:

Alexandra Petrová. Tvořivost v teorii a v praxi. Praha: Vodnář, 1999. str. 50 – pedagogická tvořivost
(vhodná pro konspekt)

Otázka č. 12 – Pedagogická tvořivost

TVOŘIVOST = KREATIVITA

= PROGRESIVNÍ ORIENTACE OSOBNOSTI

- projevuje se nalézáním takových řešení, která jsou nejen správná, ale současně nová, nezvyklá, nečekaná
- je to duševní schopnost vycházející z poznávacích i motivačních procesů
- důležitou roli hraje inspirace, fantazie, intuice
- vyvolává pocit uspokojení
- sděluje o nás něco ostatním

Dělíme ji na:

NESPECIFICKOU = tvořivost všedního dne (vaření, vánoční fotografie, balení
dárků, úprava zahrádky...)

SPECIFICKOU = vědecké objevy umělecká díla, technický rozvoj

Patří sem i **PEDAGOGICKÁ TVOŘIVOST**

Obecné rysy tvořivosti:

1. **FLEXIBILITA** - pružnost při řešení různých situací a problémů
2. **ORIGINALITA** - novost myšlenek, nápadů, přístupů
3. **FLUENCE** - schopnost pohotové reakce, plynulost verbální produkce
4. **ELABORACE** - schopnost různých úhlů pohledu na problém, situaci, různých přístupů k problému
5. **FANTAZIE** - schopnost mozku kombinovat různé vjemy, pojmy, představy, zážitky

**VŠECHNO VZÁJEMNĚ PROPOJENÉ A PROMÍCHANÉ TVOŘÍ
DISPOZICE**

Pedagogická tvořivost

- Směřuje k rozvoji tvořivých dispozic u dětí
- Je výrazem sociální kvality učitele, která je zaměřena na dítě
- Je výrazem schopnosti učitele vhodnými prostředky podněcovat tvořivost u dětí
- Je naučitelná, ovlivnitelná, můžeme na ní pracovat
- Projevuje se v činnostech a v jejich produktech
- Tvořiví mohou být i lidé s nižším intelektem

BARIÉRY TVOŘIVOSTI - když příliš direktivně řídíme činnosti dětí

(např.: Teď to všichni namalujeme takto....

- časový tlak

- odmítání zvědavých otázek

RYSY TVOŘIVÝCH DĚTÍ :

- Obrazotvornost a fantazie
- Vnímavost problémů, soustředěnost na ně, schopnost je řešit
- Zvědavost – často se ptají
- Prosazují se, jsou impulsivní
- Mají odvahu navrhnout nová řešení
- Neuspokojují se stereotypy = jakoby zlobí

ČINITELÉ OVLIVŇUJÍCÍ TVOŘIVOST :

- Řešení problémových situací
- Objevování řešení, hledání alternativ, různá náročnost řešení
- Možnost výběru různých tipů úkolů
- Propojení obsahu předmětů v jeden integrovaný celek (projekt)
- Prožitkové a emocionální učení

NEGATIVNĚ PUSOBÍ DOSLOVNÁ REPRODUKCE ZNALOSTÍ

Syndrom vyhoření - negativní vztah k tomu, co dělám

- učitel se drží pouze starých zasetých kolejí, odmítá tvořivé novinky

Důraz na tvořivost a samostatnost je klíčovým požadavkem současné výchovy, je hlavní cílovou kategorií osobnostní orientace a specifickou kvalitou člověka. Je nutno ji stále podněcovat, zdokonalovat, posilovat. Tvořivý přístup znamená i způsob, jímž se dítě vyrovnává se svým prostředím. Tvořivé jednání souvisí s celkovým psychickým vývojem a zráním a je dějem, na němž se podílí celá osobnost. Odráží postoj ke společnosti i k sobě samému, vztah k okolí a schopnost využít jak fantazie tak i rozumu.

PODMÍNKY K ROZVOJI TVOŘIVOSTI DĚTÍ :

1. **Psychologické bezpečí** – dítě cítí, že je přijímáno a vnímáno jako hodnotná osoba, vnímá, že jeho výtvořby budou vždy přijaty
2. **Dospělý je schopen porozumět dítěti** – dovolí mu vyjádřit jeho pocity, i když jsou negativní

Obecné rysy tvořivosti:

1. **FLEXIBILITA** - pružnost při řešení různých situací a problémů
2. **ORIGINALITA** - novost myšlenek, nápadů, přístupů
3. **FLUENCE** - schopnost pohotové reakce, plynulost verbální produkce
4. **ELABORACE** - schopnost různých úhlů pohledu na problém, situaci, různých přístupů k problému
5. **FANTAZIE** - schopnost mozku kombinovat různé vjemy, pojmy, představy, zážitky

VŠECHNO VZÁJEMNĚ PROPOJENÉ A PROMÍČANÉ TVOŘÍ
DISPOZICE